

Ceļveži.lv

Eiropa → Latvija → Vidzeme

**(Valmiera) – BURTNIEKI – Matīši –
Vecate – (Mazsalaca)**

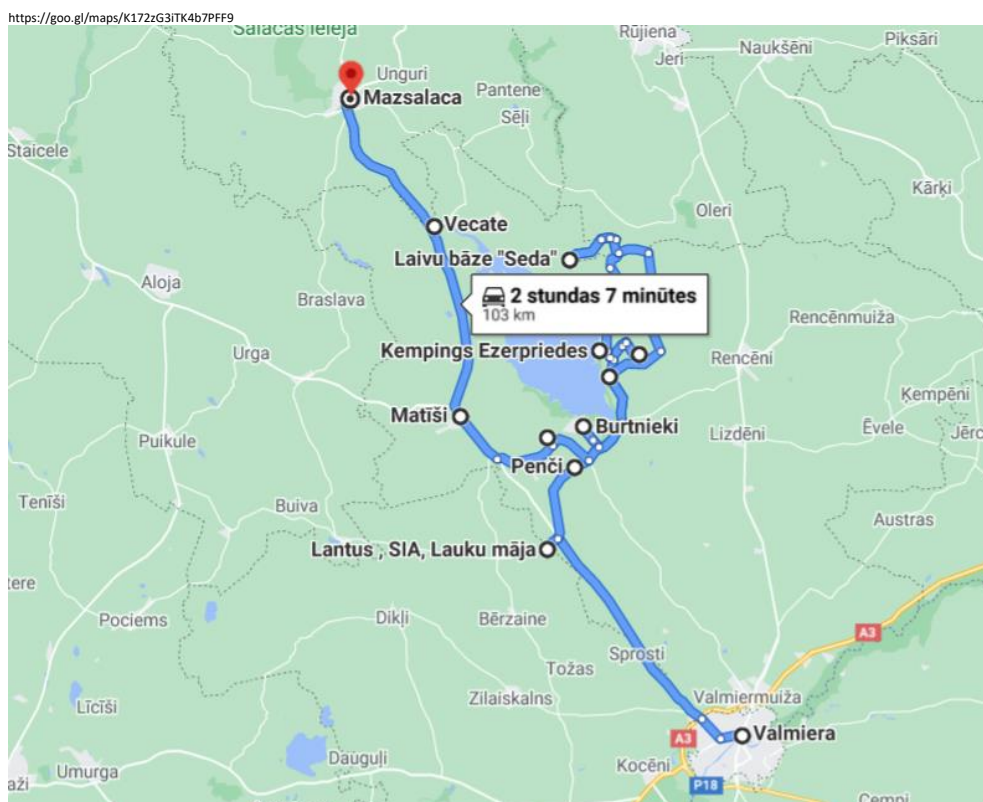
MARŠRUTA CEĻVEDIS

Ceļveža versija 21.12.2020. (pagaidu versija)

Ceļvedis ir A4 formātā – to ir ērti izdrukāt un ņemt līdzi ceļā.
Vai arī – ceļojuma laikā to iespējams lasīt planšetdatorā vai viedtālrunī.

PAGAUDU CEĻVEDIS

Esam atvērti sadarbībai ar tūrisma objektiem, gidiem, TICiem un pašvaldībām!
info@celvezi.lv, +371 25 674 486

Viesu mājas "Lantus"	3
BURTNIEKI	3
Burtnieka ezers	4
Burtnieku muiža	6
Vīsraga taka un skatu tornis.....	7
Burtnieku zirgaudzētava	8
Burtnieku luterāņu baznīca.....	8
Zirgkopības un zemkopības muzejs Briedes krogs.....	10
Mellaču akmens.....	11
Kaņepju audzētava z/s 'Adzelvieši'	12
Matīšu luterāņu baznīca	13
Balto stārķu kolonija Vecatē	13
Mazsalacas novads.....	14
Mazsalacas izloksne	14
Automašīnu kolekcija "Dzintari"	15
Zemnieku saimniecība "Jaunbomji"	15
(MAZSALACA)	16

VIESU MĀJAS “LANTUS”

➤ <http://www.laukumaja.lv/> +371 29 214 406, +371 28 648 679, info@laukumaja.lv

Atjaunota lauku sēta atrodas vienā no gleznainākajām Latvijas vietām netālu no Burtņieku ezera, Bērzaines pagastā. Iekoptā lauku sētas ainava, ēkas, interjers rada noskaņu par latvisku vidi. Viesiem tiek piedāvāts atpūsties mājīgās istabīnās, kurās savienots senatnīgais ar moderno harmoniskā saskaņā. Saimniece gatavo latviskus lauku ēdienus, maksimāli izmantojot pašu vai apkārtējo uzņēmumu pieejamos produktus. Lauku sēta ir piemērota vieta ķermeņa un gara attīrīšanai un spēcīnāšanai, baudot dažādas SPA procedūras, pirtnieka pierienu un peldi piemājas dīķī. Aktīvās atpūtas piekritējiem tiek piedāvātas sezonai atbilstošas sportiskās aktivitātes, kā arī izklaides iespējas visai ģimenei. Lauku sēta aicina sarīkot svinības ar gardām maltītēm un lauciniecisku eleganci, kā arī nosvinēt kāzas pēc senlatviešu tradīcijām.

➤ <https://viesunamiam.lv/lantus>

20.06.2020.

Viesu mājas “Lantus”

Līdz Burtņiekiem ved asfaltēts ceļš.

Nogriežoties no Valmieras-Mazsalacas šosejas (P16) Burtņieku virzienā drīz vien sākam braukt kā pa milzīgiem lēzeniem vaļņiem – esam nokļuvuši **Burtņieku drumlinu laukā**. Tas ir īpatnējs, Latvijā reti sastopams ģeoloģisks veidojums, kas sākas uz Ziemeļiem no Valmieras un turpinās vēl Rūjienas apkārtnē, bet vizīteiksmīgākais ir tieši Burtņieku ezera DA galā. Apkaimē starp Valmieru un Rūjienu ir saskaitīti 1430 drumlinu vaļņi.

Drumlini ir iegareni, ~300 m plati, 800 m gari pauguri, kas pēdējā ledus laikmeta lediem atkāpjoties, sagūluši zemē visi vienā DA un ZR virzienā.

BURTNIEKI

➤ <http://www.burtniekunovads.lv/> TIC: Jaunatnes iela 15, +371 25770008, 22033707 turisms@burtniekunovads.lv

Burtņieki daudzus saista jau ar nosaukumu vien un tas nav bez iemesla. Šī ir vieta ar ļoti senu un nozīmīgu pagātni. Arheologu izrakumi liecina, ka cilvēki pie ezera dzīvojuši jau pirms 9000 gadiem.

Šeit 10.-12. gadsimtā sadūrās līvu Metsepole, igauņu Sakala un latgaļu Tālava. Sākot ar 13. gadsimta trīsarpus gadsimtus te valdīja Livonijas ordenis. Pēc tam arī poļi, krievi, zviedri un vācieši. Dokumentos Burtņieku vārds minēts 1366. gadā.

Tagad Burtņieki ir pagasta centrs ar ~600 iedzīvotājiem (pagastā pavisam ~1700 iedzīvotāju) un ļoti raibu nacionālo sastāvu, jo savulaik 50. un 60. gados šeit mājvietu sev atrada ļoti daudzi Padomju Savienības tautu dēli un meitas. Arī šeit – tālu no Rīgas vēl ir iespējams sastapt vienu otru tantiņu, kura latviešu valodu tā arī nav iemācījusies...

Pagastā tomēr ir stipras kultūras tradīcijas. Tas var lepoties ar savu **kultūras centru, tautas deju ansambli, kori un sieviešu klubiņu “Burtniecietes”**. Pagastā ir **vidusskola**, kurā var apgūt arī tūrisma pamatus, hipologiju (zirgkopību) un biznesa ekonomikas pamatus, bet izglītības pirmsākumi Burtniekos meklējami 1685. gadā, kad Burtnieku skola minēta pirmo 15 lauku skolu vidū. Pagastā nav lielas ražotnes, cilvēki nodarbojas galvenokārt ar lauksaimniecību, lopkopību, mežizstrādi un tūrismu.

Burtniekos kā jau daudzviet Latvijā dzīvojuši un dzīvo daudzi radoši un interesanti cilvēki. Starp ievērojamākajiem minami:

- skolotājs un tulks **Jēkabs Māsēns** (1844-1927) tulkojis Gētes “Faustu”, Dantes “Dievišķo komēdiju”, Homēra “Iliādu” u.c.
- skolotājs un rakstnieks, mācību grāmatu autors **Mārtiņš Celms** (1888-1972)
- aktieris un karikatūrists **Reinis Birzgalis** – visā Latvijā pazīstams ar 495 tautasdziesmu asprātīgajām ilustrācijām (1907-1990)
- profesors **Jānis Āboliņš** (1906-1990) daudzu ar lauksaimniecību un inženierzinātnēm saistītu izgudrojumu un patentu autors.
- Burtnieku muižā dzimis gleznotājs **Pēteris Balodis** (1867-1919).

Burtnieka ezers

➤ <http://lv.wikipedia.org/wiki/Burtnieks>

Ceturtais lielākais ezers Latvijā: platība – 40 km², garums – 13,3 km, lielākais platums – 5,5 km, krasta līnija – 33 km. Vidējais dziļums – 2,2 m, lielākais – 3,7 m. Burtnieku ezera sateces baseins – 290,5 km²

Ezeram raksturīga strauja ūdens apmaiņa – 6-7 reizes gadā. Tajā ir divas salas – **Enksāre** un **Cepurīte**. Burtniekā ietek Rūja, Seda, Briede, Eiķene u.c. mazākas upītes, iztek – **Salaca**. Burtnieka līčiem, bedrēm un sērēm ir daudz interesantu vārdu: Govs kakts, Bada sēris, Sviesta bedre, Jūlas bedre, Celmu bedre, Dūkura doms, Dūres stūris u.c.

Ezers ar tuvāko apkārtni ietilpst Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā, bet teritorija starp Sedas un Rūjas ietekām ir viena no trim rezervāta kodolzonām, t.i. bioloģiski nozīmīgām un aizsargājamām teritorijām.

Burtnieku ezerā ir 16 zivju sugas (līdakas, plauži, asari, zandarti, raudas, pliči, līņi, karūsas, ruduļi, karpas, ālantī, sapali, viķes, vēdzeles, ķīši un akmeņgrauži). Kā caurceļotājas zivis ir konstatēti – laši, zuši, salates un taimiņi. Cariskās Krievijas laikā Burtnieks bija slavens ar saviem plaužiem, kas augstu kotējās kā Pēterburgā, tā Parīzē.

Sākot ar 20. gadsimta 30.gadiem ezerā notikusi regulāra zivju zvejošana. Vislielākos apjomus tā sasniedza padomju laikā, kad ik gadu nozveja sasniedz 50-60 tonnas zivju. Kopš 1992. gadā par ezera apsaimniekošanu rūpējas **Burtnieku ezera pārvalde**, kas gādā arī par zivju resursu atjaunošanu, katru gadu ezerā ielaižot tūkstošiem zivju mazuļu. Makšķernieku un zvejnieku lomu uzskaitē liecina, ka pēdējos gados ik sezonu ezerā tiek noķerts ap 20 t zivju (8-10 t no tām makšķernieku lomi) Uzskaitīti, protams, nav malu zvejnieku lomi, bet viņu “paveiktais” varētu būt apmēram 1/3 no kopēja lomu apjoma.

Šeit mājvietu ik gadu sev rod arī daudzi ūdensputni, bet ezeram pieguļošajās teritorijās konstatētas tādas aizsargājamo putnu sugas, kā ūpis, melnais stārķis, grieze, ķikuts, zivju gārnis, mazais ērglis, zivju ērglis un jūras ērglis.

Pirmās ziņas par ezeru ir no Indriķa Livonijas hronikas, kur minēts, ka 1208. gadā pēc igauņu neveiksmīga uzbrukuma Beverīnas pilij latgaļu valdnieki Rūsiņš un Varidots sapulcēja lielu karaspēku un iebruka Sakalas novadā, bet pēc briesmīgā slaktiņa, ko igauņi pieminēšot vēl četrās paaudzēs, mājupceļā apmetušies pie *Astijerva*, kur sadalījuši bagātīgo laupījumu.

Vārds *Astijervs* ir senais ezera nosaukums un tas ir cēlies vai nu no igauņu “eesti” un tādā gadījumā tulkojas kā “igauņu ezers”, vai arī no līvu “asti” – tulkojumā “trauks”. Tad ezera senais nosaukums būtu *Trauka ezers*. Ne tik bieži, cik *Astijarv*, tomēr atrodams senajos rakstos ir arī nosaukums *Burtenicke*, kas ļoti līdzinās tagadējam nosaukumam. Ļoti interesants ir vēl viens fakts. Līdzās abiem iepriekšminētajiem nosaukumiem ezers tiek dēvēts arī par *Beverin*, kas vairākus pētniekus ir pamudinājis domāt par teiksmainās *Beverīnas pils* iespējamo atrašanos netālu no Burtnieka, taču pietiekami lielu pilskalnu ezera tuvumā pagaidām nav izdevies atrast.

1215. gadā sāmsalieši augšup pa Salacu iebruca daudzos kuģos un izlaupīja plašu apkaimi ap Burtnieku ezeru. 1284. gadā Burtnieku ezera D krastā, domājams senās latgaļu pils vietā, vācieši uzcēla mūra pili ar sv. Marijas baznīcu. Poļu laikos Burtnieki piederēja karaļa Sigismunda Augusta svainim, zviedru princim Jānim, vēlāk dāņu hercogam Magnusam, no 1582. gada – Cēsu katoļu bīskapijai.

Senatnē ezers ir bijis 4-5 reizes lielāks par patreizējo. Pēdējo gadu laikā tas strauji aizaug. 1989. gadā izdarītie Bioloģijas institūta pētījumi biedē. Ezera piesērēšanas un krasta aizaugšanas tempiem saglabājoties patreizējā līmenī ap 2050. gadu ezers var būt 2 reizes mazāks nekā 1990. gadā.

Par straujo aizaugumu liecina arī vecas kartes, fotogrāfijas un tāds fakts, ka vēl 20. gadsimta 50. gadu sākumā, kad pāri ezeram no Sedas un Rūjas upju grīvām uz Salacu tika pludināti balķi, plostnieki apgalvoja, ka ezers esot daudz dziļāks – 6-10 m. Šo atšķirību starp plostnieku teikto un oficiālajiem datiem var izskaidrot ar **biezo dūņu slāni**, kas klāj ezera dibenu. Straujās izmaiņas Burtniekā veicina arī 1929. gadā veiktā Salacas gultnes padziļināšana pie iztekas no ezera, pēc kuras ūdens līmenis kritās apmēram par metru. Noejot pie ezera, vecā krasta līnija ir labi redzama. Mērķis šādai rīcībai bija cēls – atkarot ezeram pavasaros stipri pārplūstošās piekrastes pļavas, lai būtu, kur sienu pļaut. Bet nu pēc 80 gadiem var teikt, ka ieguvums ir sanācis krietni mazāks nekā kaitējums ezeram.

Teikas

- *Senos laikos, kad ezeri vēl pa gaisu skrējuši, arī Burtnieks, sadusmodamies uz kādu sievu, kura tā ūdeņos sadomājusi mazgāt bērna autiņus, aizplivinājies gabaliņu tālāk. Jaunajā vietā, igauņu zemju pierobežā, sākotnēji tapis nosaukts par Ārstijervu – igauņu ezeru un latvisko Burtnieka vārdu, domājams, ieguvis apkārtnes ļaužu kultivēto teiku dēļ.*
- *Pie Burtnieku ezera bijusi Burtnieku pils. Valdnieks ļaudis mocījis ar darbiem. Bet te piepeši Burtnieku pils nogrimusi ezerā. Dievs parādījās*

valdniekam un sacīja: “Kad Saule noies vakaros un rītos uzleks, pa to laiku viņš varēs iziet no nogrimušās pils”.

- *Burtnieka krastā bijusi pils. Kad pili apsēduši svešinieki, pils nogrimusi. Skaidrā laikā pils atspoguļojas ezera dibenā un ir skaidri redzama.*
- *Tur, kur tagad Burtnieku ezers, agrāk bijusi Burtnieku baznīca. Kādu dienu tajā laulāti brālis un māsa. Tikko šie apliecinājuši savu mīlestību, uzkrītis ezers, kas nācis pa gaisu. Ezers apsedzis visus kāziniekus, mācītāju un brūtgāna mājas. Rāmā laikā pusdienlaikā, noliekot ausi pie zemes, dzirdot pulksteņus skanam un cilvēkus dziedam.*
- *Kad Burtnieks pa gaisu lidojis, ļaudis griezušies pie burvja, lai tas ezeru aizbur prom. Lielīgais burvis iesaucies: “Man burt ir nieks”. Ezera vārds bijis uzminēts, tas nolaidies tagadējā vietā.*

Ciematam pretējā ezera krastā pie Rūjas ietekas atrodas **akmens laikmeta apmetnes vieta**. Mūsu senči šajā novadā ieradās pirms ~9000 gadiem, kad pēdējais apledojuums atkāpās uz ziemeļiem. Pie “Zvejnieku” mājām izpētītais kapulauks un apmetne liecina par šīs vietas apdzīvotību vairāk nekā 3000 gadu ilgā posmā. Tas ierindo šo vietu nozīmīgāko Z-Eiropas akmens laikmeta civilizācijas pieminekļu skaitā. Kapulaukā atrastas suņu zobu kaklarotas. Pētot to sastāvu, konstatēts, ka suņi bijuši atšķirīgi – vieni baroti ar zivīm un gaļu, citi – ar roņu gaļu. Šie otrie varētu būt iemainīti no piekrastes rajoniem.

Vietējais aktīvistis Dzintars Vītols dibinājis pirmo Latvijā ezera apsaimniekošanas pašpārvaldi. Tā kontrolē zvejošanas u.c. vietas.

Ezerā krasts noaudzis ar niedrēm, ļoti sekls – vidēji 3 m.

Burtnieka ezers

Burtnieku muiža

Atradās skaistā vietā ezera krastā pagasta centrā. Tagad no tās maz kas ir palicis – kungu māju nodedzināja Otrajā pasaules karā. Muižas apbūve ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, kurā ietilpst **Livonijas ordeņa pilsdrupas, pārvaldnieka māja, divas klētis** (viena no tām ar interesantu pret parku vērstu vasaras terasi), **stallis, vāgūzis-ratnīca** un **divas kalpu mājas**. Visas muižas ēkas pārsvarā celtas 18. gadsimta otrās puses klasicisma stilā, bet dažas 19. gadsimta beigās pārbūvētas.

Nav skaidru pierādījumu, bet domājams, ka vēl pirms krustnešu iebrukuma šeit ir bijusi senās Tālavas valdnieka Tālivalža dēla Druvvalža pils, kuras vietā vēlāk (1284. gadā, bet pēc citiem datiem 1305. gadā) Livonijas ordenis uzcēla **mūra pili**, ko 1560. gadā nopostīja Ivana Bargā karapūļi.

17. gadsimtā uz nopostītās bruņinieku pils pamatiem uzcēla muižas baroniem paredzētu trīsstāvēgu ēku, kas arhitektūras ziņā bija stipri neizteiksmīga un līdz mūsdienām nav saglabājusies, jo nodedzināta Otrajā pasaules karā, vāciešiem atkāpjoties. Muižkungu mājas vietā pēc kara padomju saimniecība “Burtnieki” uzcēla savu kantora un kultūras nama ēku, ko tajā laikā uzskatīja par lielu sasniegumu, bet no šodienas redzespunkta pārējo vēl arvien skatāmo muižas ēku kompleksa ainavā diemžēl galīgi neiederas.

Pirmās Latvijas laikā muižkungu mājā ir bijusi divgadīgā lauksaimniecības skola.

Muižas parks

Burtnieku muižas parks - viens no koptākajiem lauku muižu parkiem Latvijā ar vairāk nekā 70 dažādu koku un krūmu sugām. Burtnieka piekrastes palienes.

Parks nav tapis vienā laikā ar pašu muižu. To sāka veidot vēlāk, kad muiža jau bija nokļuvusi Rīgas lieltirgotāja Teodera fon Šrēdera dzimtas īpašumā. Šrēderi bija pēdējie muižas īpašnieki, viņi te saimniekoja līdz 1920. gadā. Visvairāk Burtnieku muiža un parks saistās ar pēdējo no Šrēderu dzimtas – Teodoru fon Šrēderu, kas burtnieciešu vidū ir bijis ļoti ierēdzēts. Viņa valdīšanas laikā parks ir bijis ļoti labā stāvoklī – to kārtībā ik dienas uzturējuši astoņi kalpotāji.

Parkā ir **vairāki dīķi un alejas**. Divām no tām ir interesanti, nostāstiem apvīti nosaukumi – **Mīlestības aleja** un **Nopūtu aleja**. Ievēriību pelna monolītas Somijas granīta **kāpnes**, kuru pakājē ilgu laiku stāvēja Rīgas Vērmanes dārza strūklakas “Gadalaiki” **dārza vāzes kopija**, kas laika gaitā bija stipri cietusi, bet tagad par burtnieciešu saziemejiem līdzekļiem gandrīz pilnībā atjaunota, taču ikdienā parkā nav apskatāma, bet vecajā goda vietā nokļūst dažādu svētku un pasākumu laikā.

Parkā ir liela koku daudzveidība – ap 70 koku un krūmu sugas, starp kurām, piemēram, var ieraudzīt Pensilvānijas osi, pelēkos valriekstus, Sibīrijas un balzāma baltegles, šķeltlapu bērzu u.c. Siltās vasarās vienā no parka dīķiem zied sarkanās ūdensrozes. 20. gadsimta 70.gados Burtnieku parkam bija dendroloģiskā parka statuss.

Diviem parka dīķiem ir **saliņas**. Uz vienu no tām ved **mūsdienīgs gājēju tiltiņš**, uz otru – 19. gadsimta būvēts **akmens tilts**. Šo kopš 20. gadsimta 90.gadu sākuma sauc par Lāčplēša saliņu, jo kāda kokačelnieku plenēra laikā tā ieguva vairākus interesantus koka tēlus – Melno bruņinieku, Koknesi, Raganas piestu u.c. 1987. gadā parkā izveidota glīta **brīvdabas estrāde**. Šeit Latvijas atmodas laikā notika rokoperas “Lāčplēsis” pirmatskaņojums, kas pulcēja ap 4 000 skatītāju un klausītāju.

Burtnieku muiža

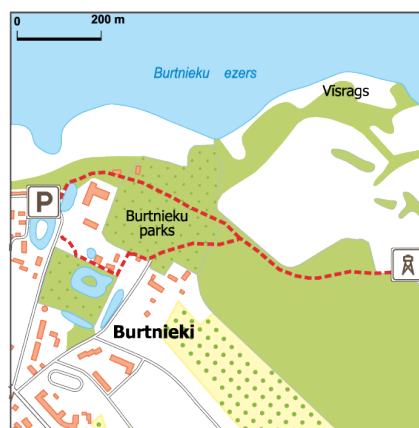
Burtnieku pašā centrā pie pagasta padomes ēkas 1990. gadā atklātais **piemiņas akmens** padomju okupācijas laikā represētajiem burtnieciešiem.

Vīsraga taka un skatu tornis

Vīsraga taka sākas pie Burtnieku muižas un aizved līdz putnu un ainavas vērošanas tornim atjaunotajās Burtnieka palieņu plavās – Vīsraga plavā.

Uzmanību! Tehnisku iemeslu dēļ skatu tornis slēgts.

Vīsraga taka un skatu tornis

Burtnieku zirgaudzētava

➤ <http://horse.lv/>

J. Vintēna iela 13, GPS: 57.693166, 25.274041

+371 29886728 (Jānis Jurašs), +371 29452833, +371 29231399

- Vecākā zirgaudzētava Latvijā, tā dibināta 1941. gadā.
- Burtniekos dzimušais un izaudzinātais zirgs *Rusty* (sākotnējo vārdu Rotors vācieši ir nomainījuši) ir Sidnejas olimpiskais čempions viens no labākajiem iejādes zirgiem pasaulē.

Burtnieku zirgaudzētavas pakalpojumi:

- Zirgaudzētavas apskate grupām un individuāli
- Braucieni ar pajūgu (gan ikdienā, gan svinīgos pasākumos)
- Izjādes (manēžā vai apvidu)
- Foto sesijas ar zirgiem
- Jūsu zirgu apmācība un trenēšana
- Jātnieku apmācība
- Zirgu pansija
- Vasaras piedzīvojumu nometnes ar zirgiem

Vecākā zirgaudzētava Latvijā, tā dibināta 1941. gadā. Te ir ~200 zirgu. Vairāki no tiem ievērojamus panākumus sasnieguši arī starptautiskajā arēnā. Lai iegūtu kvalitatīvus jaunzirkus ir atlasītas 50 kumeļmātes, kas katru gadu audzētavai dod ~40 kumeļus. Vaislai tiek izmantoti gan pašas audzētavas licencētie ēzeļi, gan uz laiku ievestie. Katru gadu zirgaudzētava pārdod ~40 zirgus gan sportam (šķēršļu pārvarēšanas vai iejādes disciplīnai), gan atpūtai. Lielākoties zirgi tiek pārdoti uz citām valstīm – Krieviju, Vāciju, Holandi, Baltkrieviju, Poliju, Moldāviju. Zirgaudzētavai ir sava stabila sporta zirgu un jātnieku komanda, kas arī starptautiskās sacensībās ceļ audzētavas prestižu. Kā sporta veids Burtniekos tradicionāli ir izkopts konkūrs. Pirmsākumus tam licis tagadējais audzētavas vadītājs Jānis Jurašs ar zirgu Fināls, kas ir Burtnieku un visas Latvijas konkūra zirgu "vizītkarte" pasaulē. No audzētavas nāk arī izcili iejādes zirgi. Burtniekos dzimušais un izaudzinātais **zirgs Rusty** (sākotnējo vārdu „Rotors” vācieši ir nomainījuši) ir Sidnejas olimpiskais čempions viens no labākajiem iejādes zirgiem pasaulē, ar kuru startē Vācijas izlases jātņiece Ulla Salzgebera.

[Burtnieku zirgaudzētava](#)

No Burtniekiem ārā ved pusotru kilometru gara **ozolu un kļavu aleja**, kuras pretējā galā otrpus ceļam atrodas **Eiķena muiža**. Šeit naktsmītne esot bijusi iekārtota ķeizarienei Katrīnai (tagadējās "Liepleju" mājās), kas savas valdīšanas laikā reizēm mīlējusi paciemoties Burtnieku muižā pie paziņām. Eiķena muižai tuvākā alejas daļa it kā stādīta tieši par godu Katrīnai.

Burtnieku luterāņu baznīca

+371 29 124 453

Atrodas Burtnieku ezera stāvajā austrumu krastā un ir redzama no liela attāluma. Pirmā koka baznīca te atradās jau 1234. gadā, bet mūra baznīcu uzcēla 1283.-1287. gadā (tad pat, kad pretējā krastā ordeņa pili) un tā tika veltīta

Sv.Marijai. Šī baznīca kalpoja arī kā cietoksnis un 1654. gadā poļu-krievu uzbrukuma laikā nodega. atjaunošana sākās 1666. gadā, bet pašreizējās baznīcas celtniecība noslēdzās 1688. gadā Tad tika uzcelts arī tornis ar apzeltītu torņa bumbu un gaili. 1863. gadā 15. februārī (!!!) tornī iespēra zibens un tas nodega, bet jau nākošajā gadā par 5000 rubļiem to atkal atjaunoja. Padomju laikā baznīca pamazām pārvērtās par graustu, tomēr laimīgā kārtā daļa vērtību rada patvērumu Rundāles pilī, no kurienes šobrīd ir atgūtas atpakaļ. Šobrīd atjaunota ir arī mācītājmāja un vēl divas mācītājmuižas kompleksa ēkas.

Celta 13. gadsimta beigās, Livonijas karā nopostīta, 1688. gadā iesvētīta pēc atjaunošanas. Baznīca slēgta 1962. gadā Lielās piektdienas rītā un atdota draudzei 1988.gada augustā. Tagad var vērot, kā atgriežas vecā greznība, piemēram, Rundāles pilī paglābusies 17. gadsimta beigās rokoko stilā darinātā kancele ar greznojumiem.

- *Kad Burtnieku baznīca būvēta, velns pa nakti vienmēr būvēto nojaucis. Tad iemūrēti sienā divi cilvēki – puisis un meita. Baznīcas tornis tomēr bieži gāzies – gan zibens iespēris, gan tā pat.*
- *Baznīcas tornis bieži gāzies zemē, tajā spēris zibens, arī zvans nokritis zemē (velni nogāzuši). Vietā kur nokritis zvans, izveidojies avotiņš un zeme sākusi skanēt. Tā skanot arī tagad, ja piesit ar kāju.*

Zemes dunēšanai varbūt ir cits iemesls, jo ir zināms, ka baznīcu ar vecajiem kapiem savieno pazemes eja. Šobrīd tā ir aizgruvusi un nav lietojama. Tāpat ir nostāsti par vēl vienu eju, kas savienojusi vecos kapus ar Burtnieku pilī.

Ar baznīcu saistās vēl viens stāsts, jeb precīzāk – pat divi. 19. gadsimta 80-os gados un otrreiz 20. gadsimta 20-os gados, divi pārgalvīgi jaunekļi (gan viens, gan otrs – abi Jāņi) ir pamanījušies uzkāpt 50 m augstajā baznīcas tornī, otrais pat uzsēdies gailim mugurā. Kā viens tā otrs veiksmīgi tikuši arī lejā.

Pie baznīcas **piemineklis Atbrīvošanās cīņās un Pirmā pasaules karā kritušajiem burtniecīšiem** (1937).

Burtnieku luterāņu baznīca

Aiz **mācītājmājas** atrodas veca skaista **dižliepa** (apkārtmērs 5,7m, augstums 25 m, vainaga projekcija 18x21m), bet baznīcas apkārtnē ir skatāmi arī vairāki citi diži koki.

Iepretī baznīcai atrodas **piemineklis** Pirmā pasaules karā un Latvijas atbrīvošanas cīņās kritušajiem Burtnieku draudzes dēliem.

Vecie kapi atrodas nepilnu kilometru no baznīcas uz dienvidiem. Tajos ir vairāki visnotaļ interesanti un seni kapu pieminekļi, bet kapliča un kapu vārti ierindoti valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu skaitā.

Tieši zem vecajiem kapiem atrodas **sarkanā smilšakmens atsegumi**. Veco klinšu daļa kādreiz ir bijusi ~12m augsta un ar ieeju alā, pa kuru zem ezera eja vedusi uz pili ezera otrā krastā. Šobrīd klintis ir daļēji aizbīrušas un no ezera puses daļēji aizaugušas ar krūmiem, tomēr laika posmā no rudens līdz pavasarim, kad nav lapas, vēriņi ieskatoties, redzamas arī no pretējā krasta (Burtniekiem). Mazliet uz Z sānu gravā strauji veidojas jaunas klintis, kurās ir atrastas arī bruņuzivju paliekas.

Ne pārāk mitrā laikā pastāv iespēja doties nelielā pārgājienā gar ezera krastu no baznīcas līdz klintīm un kapiem vai arī pretējā virzienā.

Dambju ozols atrodas vēl pus kilometru no vecajiem kapiem uz dienvidiem, apmēram 300 m no ceļa un tik pat tālu no ezera. Šis sirmis milzenis ir sestais resnākais Latvijā (apkārtmērs 8,75 m, augstums 23,5 m, vainaga projekcija 24,6 x 23,2 m) Dažos literatūras avotos saukts arī par Gravas ozolu, jo aug uz pašas robežas starp lauka malu un gravu un ir ieķēries tajā ar iespaidīgu sakņu sistēmu.

Braucot no Burtniekiem Matīšu virzienā, ceļš sākumā ved pa aleju, bet tad paceļas Dzirnavu kalnā, kura galā stāv **vējdzirnavas**. Tās celtas 19. gadsimta otrajā pusē un strādāja līdz pat 1952. gadā, kad vētrā nolūza dzirnavu spārns, kas tā arī vairs netika atjaunots. No Dzirnavu kalna paveras skaists skats uz lejā guļošo Burtnieku, bet kā dzirnavu vieta kalns ir minēts jau 1638. gadā

Braucot tālāk no kalna lejā, jānogriežas pa labi. Pēc apmēram 1km pa labi no ceļa uz Briedes mājām aiziet kļavu aleja, tajā starp citiem kokiem atrodama arī **Briedes dižkļava** (apkārtmērs 4,45 m, augstums 16,4 m, vainaga projekcija 15x16 m). Kļavai pie pamatnes liels dobums, kurā brīvi var iestāties cilvēks. Alejā pavisam nesen bija viena vēl resnāka kļava ar apkārtmēru 4,9 m (tas kļavām ir patiešām iespaidīgi!), bet neizturējusi mūsu vētrains laiku, nolūza. Pamatīgais apmēram 2m augstais stumbeņis tomēr ir palicis un apskatāms.

Kādus 200m uz priekšu (uz rietumiem) lauka vidū krūmu pudurī paslēpies **Briedes dižozols** (apkārtmērs 5,95 m, augstums 20,2 m, vainaga projekcija 22x23 m).

Zirgkopības un zemkopības muzejs Briedes krogs

Vēl pēc 1 km ceļš šķērso Briedes upi (agrākos laikos saukta par Līdaci). Turpat 100 m tālāk ceļa kreisajā pusē atrodas Briedes (Gaitnieku) krogs, kuru sāka celt 1840. gadā Kroga apbūvē ietilpst arī 19. gadsimta otrajā pusē būvētās **trīs klētis, kūts, šķūnis un pirtiņa**. Ēku komplekss vēl arvien stāv nepārveidots kā pagājušo gadsimtu latviešu zemnieku saimniecisko un kultūras norišu liecinieks. 1985. gadā kroga ēkā pēc viena no izcilākajiem Latvijas zirgmīļiem un treneriem Viļa Stukula iniciatīvas izveidoja **zirgkopības un zemkopības muzeju**. Šobrīd ēka kā muzejs nedarbojas, bet, iepriekš sarunājot ar zirgaudzētavas vadību, ir iespējams apskatīt ekspozīciju ar daudziem etnogrāfiskiem un sadzīves priekšmetiem - zirglietām, braucamlīdzekļiem, zemkopības darbarīkiem un 19. gadsimta Latvijas krogu interjeru.

Zirgkopības un zemkopības muzejs Briedes krogs

Krogam pretējā ceļa pusē ~40 m attāļajā mežmalītē aug viens no Latvijas resnākajiem dižvītoliem – **Briedes kroga vītols N1**. Tā apkārtmērs 8 m (resnākajam Latvijas dižvītolam Apē apkārtmērs 8,50 m).

Vēl viens dižkoka izmēriem atbilstošs **vītols**, tiesa gan ne tik izteiksmīgs, atrodas kroga pusē pie pašas Briedes upes. Tā apkārtmērs ir 6,20 m.

Liela, skaista dižkļava savulaik auga pašā pagalmā pie vienas no klētiņām, bet tā pirms dažiem gadiem lielā vējā nolūza un nu par bijušo varenību liecina tikai pamatīgs celms.

Mellaču akmens

Jābrauc no Burtniekiem Pidrīķa (Valmieras) virzienā. Apmēram 1 km aiz vietas, kur Pidrīķa ceļš šķērso Eiķenupīti, lauka vidū stāv vientuļš ozols. Pie tā jānogriežas pa kreisi (A virzienā) un pa zemes ceļu jābrauc 1,5 km līdz pat Irbēnu mājām. Turpat tek arī Maurupīte un akmens atrodas apm. 400 m pa tecējumu uz augšu (uz DA). Lai saimnieki nedusmotos, vēlams iet nevis pār lauku, kas var būt apsēts vai pļaujams, bet pa upītes pretējo pusi vispirms pa ceļu, kas to šķērso, tālāk (pēc ~100 m) pa labi pa taciņu, kas no sākuma iet gar lauka malu (kreisajā pusē tuvāk upītei paliek bijušo Mellaču māju drupas), bet pēc tam iestiepjas mežā. Vēl pēc ~200 m gājuma pa mežu jānogriežas uz taciņu pa labi (vēlams neaiziet garām) un tad jāiet līdz pašai Maurupītei. Ja tas viss šķiet pārāk sarežģīti, var iet gar lauku malu pa upītes kreiso krastu (bet tas tāpat var nepatikt saimniekiem).

Uz pusēm pāršķēlušais Mellaču akmens guļ mazās Maurupītes gultnē netālu no Irbēnu mājām. Abu daļu kopējais tilpums ir 35 m³, apkārtmērs 17,7 m, bet augstums 3,8 m.

Teika: *“Mellaču akmens atradies starp Mellaču un Speķa mājām Maurupītes vidū. Pie tā vairākus gadsimtus bijusi satikšanās vieta abu māju jauniešiem, te bērni nākuši spēlēties. Nevienam nav pat nācis prātā, ka šis skaistais granīta milzis varējis kur citur noderēt nekā vienīgi acu priecēšanai. Melni mākoņi savilkušies pār akmeni aizpagājušajā gadsimtā, kad barons Šrēders Burtnieku muižā no somu granīta sācis veidot trepes un sētas. Vācieši arī kapsētā likuši pamatīgus slīpētā akmens pieminekļus, un no viņiem centušies neatpalikt turīgie latviešu saimnieki. Tā nu iznācis, ka Mellaču akmeni piemineklim noskatījies gan Mellača, gan Speķa saimnieks. Tā kā akmens atradies uz abu robežas Maurupītē, tad abi senie kaimiņi un draugi krietni sastrīdējušies un pat taisījušies uz tiesu. Tad vienā vasaras vakarā bijis briesmīgs pērķona negaiss, kad uguns un ūdens gāzies pār zemi. Viens pērķona spēriens šķīstis tāds, ka varētu zeme sagrūt. Cilvēki pārbijušies lūguši Dievu... Nākamā rītā ganiņš, lopus dzenot, pamanījis, ka kaut kas nav kārtībā ar akmeni. Ieskatījies uzmanīgāk un ieraudzījis, ka tas pāršķēlies un daļas atvirzījušās katra uz savu pusi. Tā pērķons izšķīris tiesu starp abiem saimniekiem, sadalot akmeni divās daļās. Vai aiz bijības pret šo notikumu, vai arī citu iemeslu dēļ saimniekiem interese par akmeni ir zudusi.”*

Speķis vēlākos laikos ir sadalījies divās mājās, kļūdams par Irbēnu un Plūdoni. Mellača laukos ir parādījušies pirmie traktori Burtniekos. 1949. gadā mājas palikušas bez saimniekiem un to vietā ir izmitināti iebraucēji Irbēnos un ierīkots mežsaimniecības kantoris Mellačos. Vēl vēlāk Mellaču mājas ir izlietotas būvmateriālos un malkā, pamazām pārvēršot tās gruvešos. Par drupām ir pārvērstas arī kādas Irbēnu ēkas. Maurupīti padomju laikos iztaisnoja un pārvērta par meliorācijas grāvi. Lielais akmens tad palika meliorācijas grāvja malā un pamazām ieauga krūmos un nātrēs, ko vietējie dabas draugi laiku pa laikam apnīdēja.

1993. gadā Mellaču akmeni apciemoja Guntis Eniņš ar saviem domubiedriem. Akmens tika kārtīgi izmērīts, ir pārrunāta iespēja šo skaisto dabas stūrīti atjaunot. Tas arī ir izdevies.

Maurupītes senā gultne ir padziļināta līdz tagadējā grāvja līmenim un ūdens ir ielaists šajā gultnē. Tā Burtnieku lielais akmens atkal stāv upītes vidū un gaida savus apbrīnotājus.

Mellaču akmens

Vēl viens izmēros iespaidīgs akmens – **Žoļu akmens** (saukts arī Paņsalas vai Meldūkas akmens) guļ mežīnā 400m uz R no Burtnieku Ausekļa vidusskolas. Tā augstums 2,20m apkārtmērs 15,5m. Akmenim esot labvēlīgs enerģētiskais starojums.

Trešais ievērojams cienīgais akmens Burtnieku pagastā ir **Zvārtu akmens**. Akmenī ir iecirsts gadaskaitlis 1600 u.c. zīmes un pēc G.Eniņa datiem šis ir senākais Latvijā zināmais robežakmens ar noteiktu gadaskaitli. Akmens ir ap 80cm augsts un atrodas pašā ceļa malā vietā, kur robežojas ābeļdārzs un mežs pus kilometru uz ZA no Zvārtes mājām(tās atrodas pie Zvārtes karjerām).

Kaņepju audzētava z/s 'Adzelvieši'

➤ <http://www.adzelviesi.lv/> +371 29 253 507 (Dzidra), +371 29 124 667 (Jānis)
"Adzelvieši", Burtnieku pagasts, Burtnieku novads, LV-4206, info@adzelviesi.lv

Ekskursija ar degustāciju ilgst apmēram pusotru stundu. Apmeklējums 3 EUR.

Adzelviešu sēta atrodas Ziemeļvidzemē, netālu no Burtnieku ezera, Bēršu drumlina pakājē. Tā minēta jau 1542. gadā 1878. gadā tagadējo saimnieku seņči izpirka dzimtas ēku un zemi no Vidzemes Domēnu pārvaldes. Zemnieku saimniecība darbojas kopš 1991. gadā Tagad te audzē ilggadīgo zālāju sēklas, graudus, kartupeļus, lielos pelēkos zirņus un kaņepes. Specializējas kaņepju sviesta ražošanā, saimnieki pašu spēkiem izveidojuši ES standartiem atbilstošu ražotni. Tāpat jau padsmīt gadus saimnieki nodarbojas arī ar lauku tūrismu.

Vairākas ēkas ir saglabājušās kopš seniem laikiem, tās piesaista tūristu uzmanību, daudzviet sētā ir izstādīti sendienu saimniecības priekšmeti un darbarīki. Viesiem tiek rādīta senatnīgā sēta, bet klētiņā varbūt atgriezīsieties savā jaunībā, piedalīsieties kaņepju aizdara degustācijā, miestīņa miežu iesala malšanā, kā arī ieskatīsieties Dainu tēva kaņepju atvilknītē. Iepazīsim dažas senās amatu prasmes, kas sen jau kā aizmirstas.

Piedāvājumā: **Kaņepju aizdaru** izgatavo no pašu saimniecībā izaudzētām un novāktām kaņepju sēklām. Kaņepes te audzē ekstensīvi. Ražošanas procesā klāt netiek pievienots ne sviests, ne augu tauki, ne sāls, ne citas garšvielas. Tāpēc Adzelviešu kaņepju aizdars ir tik garšīgs, aromātisks un dabisks. Īpašo garšu nosaka vairāku paaudzēs uzkrātā pieredze. Piedāvā divu veidu kaņepju aizdarus - smalko un rupjo. Smalkais vairāk patiks tiem, kam patīk kā bija *agrāk*, bet rupjais nav tik eļļains, var jautāt kopā ar salātiem, biezpienu. Visā drīzumā tiks piedāvāts jaunums - kaņepju pulveris, jeb „kripatiņas” un kaņepju eļļa.

Pašaudzētas, sertificētas **zālāju sēklas** - viengadīgo aireni, ganību aireni, hibrīdo aireni, pļavas auzeni, timotiņu, sarkano āboliņu. Piedāvā arī konsultācijas kā no šīm zālāju sēklām veidot maisījumus, lai no iesētā zālāja iegūtu augstvērtīgu zālāju un mauriņu.

Pie mājām ir vēl divi interesanti objekti – **seno kapu kalniņš** un **dižozols** (apkārtmērs 5 m) ar nozāgētu galotni, kurā Pirmā pasaules kara laikā sarkanie ierīkojuši novērošanas punktu un vienreiz rīta agrumā pa miglu aiz pārskatīšanās gandrīz apšāvuši savējos, kas no izlūkgājiena mājās nākuši.

Informācija un attēli no: <http://www.adzelviesi.lv/>

03.04.2015.

Kaņepju audzētava z/s 'Adzelviesi'

Burtnieki

MATĪŠU LUTERĀŅU BAZNĪCA

Celta 1687.-1688. gadā, tajā saglabājusies 17. gadsimta beigu kancele un altāris. Baznīcas torni projektējis R. Bindešū, kas ir arī Rīgas Pēterbaznīcas, Limbažu baznīcas torņa autors.

- *Matīšu baznīca celta zviedru laikā, zviedru ķeizarienei par godu. Zviedrijas karaliene arī dāvinājusi vara plātes baznīcas jumtam. Plātes ar kuģi pa jūru vestas no Zviedrijas. No Matīšiem izsūtīti šķūtnieki jumta pārvešanai. Tie sakrāvuši plātes vezumos, un tikuši līdz Katvaru muižai. Tur uz ceļa pretī iznācis Katvaru lielkungis ar saviem ļaudīm un plātes atņēmis, uzlicis savai muižai jumtu.*
- *Matīšu baznīcai tornis savulaik bijis vēl augstāks, bet tad sācis šķobīties un pazemināts. Tornis redzējuši no kuģiem jūrā, jūrnieki domājuši, ka te ir varena pilsēta, ka tāds augsts tornis redzams.*
- *Reiz zviedru karalis braucis cauri Matīšiem uz savu kara nometni. Pie baznīcas kalniņa karaļa ratiem salūzis ritenis. Kamēr to laboja, karalis apskatīja kalniņu un teica, ka te jāceļ mūra baznīca. Ģērbonī virs baznīcas durvīm redzams ritenis ar salūzušiem spieķiem. Sākumā baznīcas mūri gāzušies, bet sienā iemūrēts puisis Matīss (labajā pusē) un pretējā – viņa līgava Anna. Baznīcā sievietes sēdējušas Annas, vīrieši – Matīsa pusē. Baznīcas iekšpusē, tai vietā, kur iemūrēts Matīss, pie sienas karājusies no akmens kalta Matīsa cepure. Stāsta, ka vēl tagad tajā vietā sienā rūcot.*

Matīšu luterāņu baznīca

BALTO STĀRĶU KOLONIJA VECATĒ

Pie pieturas "Šķiņķi" ceļa malā lapegļu alejā ligzdo ~40 pāri stārķu. Šī ir lielākā šo putnu apmešanās vieta Eiropas ZA, turklāt Eiropā vistālāk uz ziemeļiem sastopamā stārķu kolonija.

Balto stārķu kolonija

Mazsalacas novads

➤ <http://www.mazsalaca.lv/>

“Mazs novads ar lielu atbalsi”

2009. gadā teritoriālās reformas rezultātā izveidots novads Vidzemes ziemeļu daļā, kurā apvienotas bijušā Valmieras rajona pašvaldības: Mazsalacas pilsēta ar lauku teritoriju (kopš 2010. gada janvāra sadalīta divās teritoriālās vienībās — **Mazsalacas pilsētā** un **Mazsalacas pagastā**), **Ramatas, Sēļu** un **Skaņkalnes pagasts**. Platība 417,6 km². ~4000 iedzīvotāju.

Ziemeļos novads robežojas ar **Igaunijas Sāra** un **Abjas apvidiem**, austrumos – ar **Rūjienas novadu**, rietumos – ar **Alojas novadu**, bet dienvidos – ar **Burtnieku novadu**. Visā novadā reti kāda vieta pārsniedz 70 m v.j.l. Mazsalacas novads ietilpst **Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā**, kas izveidots, lai sasniegtu līdzsvaru dabas daudzveidības aizsardzībā, ekonomiskās attīstības veicināšanā un kultūras vērtību saglabāšanā.

Mazsalacas novada ģerbonis – izmantotie elementi raksturo novada vēsturiski ģeogrāfiskās vadzvaigznes – Skaņokalnu (kreisajā apakšējā daļā zelta krāsā), Salacas upi (augšējā daļā zilā krāsā) un, protams, novada lepnumu – smilšu neļķi (*Dianthus superbus*).

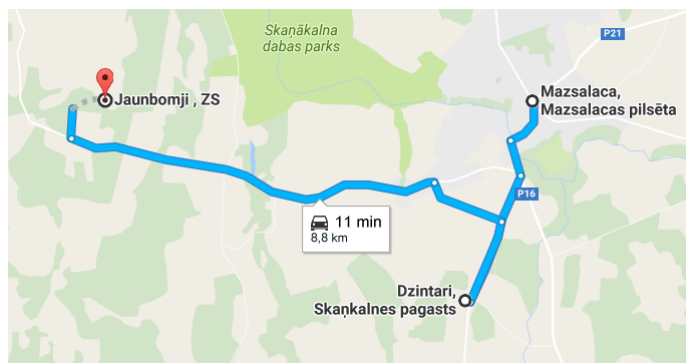
Mazsalacas izloksne

Ja ticam valodniekiem, Latvijā vien ir 525 izloksnes. Viena no tām – Mazsalacas.

Varbūt sākotnēji šķitīs dīvaini, ka teritorijā no Burtnieku ezera uz ziemeļiem, kur reiz dzīvojuši somugru ciltij piederīgie līvi, sastopam vienu no vistīrākajām latgaļu valodas izloksnēm – Mazsalacas, taču izbrīnam nav pamata – pašos pirmsākumos šajā apkaimē dzīvojuši somugru tautas, kas, ienākot Baltu tautām šajā apvidū, tikušas aizspiestas tālāk uz Z un ZA, un to vietā šeit ienākuši latgaļi, savukārt vēlāk tie bija spiesti iet tālāk uz D, jo no Kurzemes šeit ienāca līvi, kas, kuršiem spiežot, pār jūru pārceļušies uz Vidzemi. Tādēļ tas, ka Mazsalacas izloksnes līdziniece atrodama Zemgalē kaut kur ap Jelgavu un Dobeli, ir meklējams senatnē tautu pārceļošanas laikā.

Pats par sevi saprotams, ka starp latviešu literāro valodu un Mazsalacas izloksni vienlīdzības zīmi likt nevaram. Vēl tagad vecie mazsalacieši saglabājuši mazsalacisko izloksni, pēc kuras tos var atpazīt, kaut arī tie nedzīvotu dzimtajā pusē

<https://goo.gl/maps/Ld76KGAr9dk>

AUTOMAŠĪNU KOLEKCIJA “DZINTARI”

“Dzintari”, Skaņkalnes pagasts, Mazsalacas novads, +371 29 459 618, magnussz@inbox.lv

Te var aplūkot padomju laika vecās un nu jau diezgan retās mašīnas. Uz jumta stāv dzeltenīga Volga, rotveilers Česters mitinās padomju laika mini auto Zapo-rožec salonā. **Autoparkā** ir ~50 braucamrīki, bet braucami gan ir tikai daži. Anglijā nopirkta reta angļu sporta automašīna Spartan. Tepat līdzās ir padomju laiku valdības auto Zimi, līž 49, invalīdu vāģis. Atceraties, ar to brauca filmā “Kaukāza gūstekne”! Ļoti vērtīgs eksemplārs, jo šo auto saglabājies ļoti maz.

Vēl šeit dzīvo **strausi** – Āfrikas melnkaklīši. Šie varot nodzīvot līdz 80 gadiem, paskriet ar ātrumu 70 kilometri stundā un dzīvot pat 30 grādu salā. Par to, cik ātri tie spēj būt, ir nācies pārliecināties, mēģinot vienu spītnieku noķert kaimiņu plāvā, bet kā tad patiesībā gāja ar to strausa ķeršanu, un kāds ir pareizais veids, lai milzeni sagūstītu – to dzirdēsiet no paša saimnieka mutes.

Pēc ekskursijas piknika vietā var ieturēt līdzpaņemto maltīti, iekurt uguns-kuru un uzcept desīnas, un, ja strausi nav slinkojuši un iepriekš pieteikts, var gadīties, ka varēsiet nobaudīt strausa olas omleti.

Pēc spraigās un interesantās apskates varat atjaunot spēkus Grūbītes ezera krastā, kur siltā laikā iespējams nopeldēties. Var iekurt uguns-kuru, un ja esat ļoti noguruši un vairs nevēlaties braukt tālāk, šeit iespējams nakšņot līdzpaņemtajās teltīs.

<http://old.mazsalaca.lv/lv/sadala/aktiva-atputa/apskates-saimnieciba-dzintari>, 18.02.2017.

Automašīnu kolekcija “Dzintari”

ZEMNIEKU SAIMNIECĪBA “JAUNBOMJI”

“Jaunbomji”, Skaņkalnes pag., Mazsalacas nov., LV-4215, +371 26 464 138 (Ilze Laizāne) neo4ilze@inbox.lv

Saimniece audzē petūnijas, pelargonijas, fuksijas, balzamīnes, asteres, lauv mutītes un citus augus, veido skaistus krāšņumpodus. Organizē seminārus par bioloģisko saimniekošanu un lauksaimniecību. Krāšņumstādu iegāde, upenes no krūma, tomāti no dobes. **Degustācijas.**

Saimnieki gādā par upeņu plantācijām, audzē tomātus un ikdienā rūpējamies par košumaugiem. Upeņu laikā – jūlijā un augustā laipnā saimniece nogurušos ceļiniekus pacienā ar pankūkām un svaigu upeņu zapti. Ja grupiņa pavisam izsalkusi – galdā tiek celta tomātu zupa, kas gatavota no tepat augušām izejvielām, bet tā jāēd ļoti uzmanīgi, jo šādu zupu ēdot, varot mēli norīt.

Vēl šeit ir **muzejs, jeb senu lietu glabātuve**, kur iepazīties ar rīkiem un pavisam ikdienišķām lietām. Daži tās vēl atminas, bet dažs pat iedomāties nevar, ka agrāk kas tāds vispār bijis. Var apskatīt īstu līzi, nosvērt to ar vezmeru, un pasapņot, kam bijuša domātas citas izstādītās uzpariktes.

Tagad “Jaunbomjos” ir arī **brīvdienu māja** – senatnīgu noskaņu pildīta mūsdienīga apmetne, kurā var klausīties vinila plašu skaņās un, raugoties pa pla-

šajiem logiem uz meža ieskauto pļavu, skatīties, kā tur ganās stirnas. Sīpolu virtenes, milzu ķirbji, vērpjamais ratiņš, siltā krāsniņa un mājīga guļamistabas smarža.

<http://old.mazsalaca.lv/lv/sadala/aktiva-atputa/zemnieku-saimnieciba-jaunbomji>, 18.02.2017.

Zemnieku saimniecība "Jaunbomji"

(MAZSALACA)

➤ <http://www.mazsalaca.lv/turisms@mazsalacasnovads.lv>

TIC: Rūjienas iela 1, +371 28 374 774

Pilsēta Vidzemes ziemeļos, Mazsalacas novada centrs. Atrodas Salacas upes labajā krastā. Nosaukumu tā ieguvusi no **Salacas upes**. Pie Mazsalacas ir viens no gleznainākajiem Salacas upes posmiem ar klintīm un alām, lejpus pilsētas sākas **Salacas ielejas dabas parks**. Pilsētas ģerbonī Salaca, tilts pār to, virs tilta trīs zvaigznes.

Mazsalacas pilsētas ceļvedis pieejams: www.celvezi.lv

(Mazsalaca)

Celveža versija: **21.12.2020.** Rediģēts: 28.12.2020.

Iepriekšējās versijas: 2004..... 03.07.2013., 09.04.2015., 11.08.2018.

Ceļvedis atrodas nepārtrauktā attīstībā, mēs cenšamies tajā iekļaut pašu jaunāko informāciju. Ja esat pamanījis kādu neprecizitāti vai novecojušu informāciju, lūdzam mums par to ziņot – info@celvezi.lv.

Aicinām ziedot ceļvežu projekta attīstībai!

Tūrisma Attīstības Biedrība

Reģistrācijas numurs 40008284135

LV89UNLA0055001098574

Būsim īpaši pateicīgi par regulārajiem ziedojumiem! (piemēram: 1 EUR mēnesī)

Celveži.lv

Ceļojumi iedvesmo!